

Zer da Slow mugimendua?

Aurkezpena:

Gai horri buruz ariketa hauek egin ditzakezu:

- Taldean jarrita, gaiari buruz zer dakizuen esan.
- Bideoa bat ikusi eta galderei erantzun.
- Elkarrizketa irakurri eta mugitutako paragrafoak bere lekuan jarri.
- Hiru elkarrizketa entzun eta nork zer esan duen adierazi.
- Taldean jarrita, euskararen jatorriari buruz ikertu.

Ikusi bideoa

Bideoa ikusi aurretik, taldean jarri eta komentatu puntu hauek:

1. Zer da Slow mugimendua?
2. Slow Fashion zer den esango zenuke?
3. Gauzak azkar egin edo prozesuaz gozatu, zer nahiago duzu?

Orain, ikusi bideoa eta esan beheko esaldiak egia ala gezurra diren.

Tytti Thusbergen ustez, Slow mugimendua duela gutxi sortu den filosofia bat da.

Egia ☐ Gezurra ☐

Slow Fashion baino lehen, mugimendu ekologista deitzen zitzaion.

Egia ☐ Gezurra ☐

Slow Fashion 2007. urtean sortu zen ofizialki, baina Tyttik 2004. urtean erregistratu zuen.

Egia ☐ Gezurra ☐

Azken bost urteetan, mugimendu honen jarraitzaile-kopurua mantendu dute.

Egia ☐ Gezurra ☐

Euskal Herrira etorri baino lehen, ez zekien ezer euskal kulturari buruz.

Egia ☐ Gezurra ☐

Tyttirentzat euskara Euskal Herriko kulturaren oinarria da.

Egia ☐ Gezurra ☐

Thusberg suomitarra da eta beraien hizkuntza indoeuroparra da, euskara bezala.

Egia ☐ Gezurra ☐

Tytti Thusbergekin dakien euskara guztia euskaltegia ikasi du.

Egia ☐ Gezurra ☐

SLOW FASHION MUGIMENDUA

Hemen daukazu Tytti Thusberg-i egindako elkarrizketa, baina hiru paragrafo kenduta. Saia zaitetz bakoitza bere lekuan jartzen.

Gaur egungo gizartean, guztia korrika eta presaka egiten dugu. Ez dugu sukaldean aritzeko denborarik; ez daukagu gure aitona-amonen garaiko pazientziarik goiz osoan sutan egongo diren babarrunak prestatzeko. Horren ordez, janari azkarrari ireki diogu atea: Mcdonalds, Telepizza, KFC, Burger Kind... guztioi ezagunak egiten zaizkigu, normaltasun osoz kontsumitzen baititugu. Horri aurre egiteko, Slow Food mugimendua sortu zen. Mugimendu honek, inguruko elikagaien kultura defendatzen du. Janari onak, garbiak eta bidezkoak sustatzen ditu, eta bertako jakien ekoizpena babesten du.

Guk, oraingoan, beste alor bat hautatu dugu: Slow Fashion. Horri buruz hitz egiteko, Tytti Thusberg diseinatzailearekin elkartu gara. Euskal Herrira duela hogeitaz urte iritsi bazen ere, bera finlandiarra da, suomitarra. Donostiako Egia auzoko bere arropa-dendan egin diogu elkarrizketa.

SLOW FASHION MUGIMENDUA

Slow mugimendua 80ko hamarkadan sortu zen, Italian. Mugimendu honek presarik gabe bizitzea berreskuratu nahi du, bizitzaren plazer txikiek eta dibertsitateak ekarritako aberastasunez gozatzea. Diseinatzailearen ustez, orduan jarri zitzaion izena, baina lehenagotik existitzen zen. Ziurrenik, munduko txoko askotan aldi berean jarri zen martxan, eta alor askotara zabaldu da.

Thusbergen kasuan, txikitatik lan egin du filosofia horrekin, baina oraindik ez zitzaion Slow Fashion deitzen. “Nik txikitatik lan egiten nuen etxeko gortinekin edo bigarren eskuko arroparekin. Horrelako gauzak beti egin izan dira, eta ez nik bakarrik, jende gehiagok ere bai”, azaldu digu finlandiarrak. Janariarekin gauza bera gertatzen da: Euskal Herrian, beti garatu dira bertako produktuekin egindako plater bikainak, baina ez genekien hori Slow Food zenik edo izen bat zuenik.

JARRAITZAILEEN BILAKAERA

Gero eta jende gehiagok ezagutzen du gaur egun Slow mugimendua. Modari lotuta, adibidez, Espainia mailan Slow Fashion Next plataforma sortu zuten. “Ni lehenengotariko jarraitzailea izan nintzen, eta, orain, 10.000 jarraitzaile baino gehiago ditu”, esan digu. Gainera, sare sozialei esker, zabalkundea asko erraztu dela esan daiteke.

Duela 6 edo 7 urte, lanbide hau ea galtzen ari zen galdetzen zioten Thusbergi, baina ez da horrelakorik gertatu. Bat-batean, Hipster eta Do it yourself bezalako mugimenduei esker, moda momentu on batean dago, eta kontsumitzaileak abaniko zabal bat du aurrean

Nazioarteko pasarela ezagunetan erakutsi ditu material ekologikoekin egindako bere soinekoak eta autoko uhalekin egindako poltsak.

FINLANDIATIK EUSKAL HERRIRA

Tytti Thusberg (Mikkeli, Finlandia, 1969) duela hogei urte etorri zen Euskal Herrira. Moda eta diseinu ikasketak egin ostean, diru-laguntza bat eskatu zuen eta, bere osaba bat Euskal Herrian bizi zenez, hona etortzea erabaki zuen. “Hemen artearekin lotutako mugimendua bazegoen, eta horregatik ere etorri nintzen hona”.

Hasieran, euskaltegi batean eman zuen izena, baina oinarritzko hiztegia bakarrik ikasi zuen. Bere kabuz ikasi du: entzunez, irakurritz eta jendearekin hitz eginez, batez ere: “Niretzat hori da garrantzitsuena, jendearekin hitz egitea”.

Eta zuk? Nola ikasi duzu euskara? Slow mugimendua ezagutzen zenuen? Zer iruditzen zaizu? Nahiago duzu prozesuaz gozatu edo ahalik eta azkarren amaitu?

Hutsuneetan jartzeko paragrafoak

Berak dioenez, zortea izan zuen: “Garai hartan, Artelekun bulegoa izan nuen, eta oso bizirik zegoen, lagun asko egin nituen...”. Finlandiarrak primeran hitz egiten du euskaraz, eta, etorri baino lehen, euskal kulturari buruz zerbait bazekiela esan digu. “Argi neukan euskara ikasi nahi nuela, kulturaren oinarria delako”, aitortu digu. Suomitarren hizkuntza ere aurre-indoeuroparra dela kontatu digu, euskara bezala, eta horrek ere lagundu omen dio errealitatea ulertzen.

Baina Slow mugimenduak ez du elikagaiekin soilik zerikusia, hainbat alorretara zabaldua baitago: Slow Philosophy, Slow Fashion, Slow Cities, Slow Work... Esan bezala, gizarte osoaren bizitza-abiadura azkartu egin da, eta horren kontrakoa bilatzen duen mugimendua da Slow: bizitzako edozein alor lasaitasunez hartzea, zerbait egiteko garaian prozesuaz gozatzea, lekuko baliabideak erabiltzea...

Gaur egungo gizartean, moda ere ziztu bizian doa. Finlandiarraren izaerak gauzak beste modu batean egiteko esaten zion: “2004. urtean, Gipuzkoako Foru Aldundian Slow Fashion erregistratu nuen, eta Wikipedian 2007. urtean Londresko diseinu eskola batean sortu zela jartzen du... Esan dudana bezala, hainbat lekutan garatu zen momentu berean”.

Nork esan du?

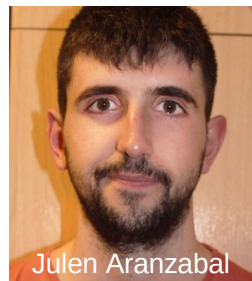
Entzun hiru laguni egindako elkarrizketa eta esan beheko esaldiak norenak diren.

Nahiago du sukaldean azkar aritu,
eta lehenbailehen jaten hasi.

Teknologiarengatik bizi gara hain
azkar, baina gizarteak ere badu
zerikusia.

Badaki zer den slow
mugimendua.

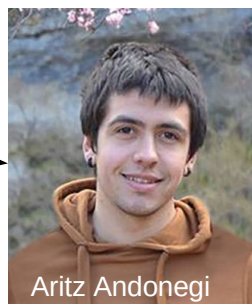
Ez daki zergatik egiten dugun
dena hain azkar.

Julen Aranzabal

Nerea Iglesias

Aritz Andonegi

Euskararen jatorria

Tyttik esan du bere hizkuntza aurreinoeuroparra dela, euskara bezala.

- Zer da hori?
- Nodik dator euskara
- Zer dakigu bere jatorriari buruz?

Jarri taldean eta saiatu galdera horien erantzunak aurkitzen. Horretarako, begiratu Interneten edo libururen batean.

Zuzenketa-orria

Ikusi bideoa

Tytti Thusbergen ustez, Slow mugimendua duela gutxi sortu den filosofia bat da.

✓ Gezurra

Slow Fashion baino lehen, mugimendu ekologista deitzen zitzaion.

✓ Egia

Slow Fashion 2007. urtean sortu zen ofizialki, baina Tyttik 2004. urtean erregistratu zuen.

✓ Egia

Azken bost urteetan, mugimendu honen jarraitzaile-kopurua mantendu dute.

✓ Gezurra

Euskal Herrira etorri baino lehen, ez zekien ezer euskal kulturari buruz.

✓ Gezurra

Tyttirentzat euskara Euskal Herriko kulturaren oinarria da.

✓ Egia

Thusberg suomitarra da eta beraien hizkuntza indoeuroparra da, euskara bezala.

✓ Gezurra

Tytti Thusbergekin dakien euskara guztia euskaltegian ikasi du.

✓ Gezurra

Irakurri elkarrizketa

Baina Slow mugimenduak ez du elikagaiekin soilik zerikusia, hainbat alorretara zabalduta baitago: Slow Philosophy, Slow Fashion, Slow Cities, Slow Work... Esan bezala, gizarte osoaren bizitza-abiadura azkartu egin da, eta horren kontrakoa bilatzen duen mugimendua da Slow: bizitzako edozein alor lasaitasunez hartzea, zerbait egiteko garaian prozesuaz gozatzea, lekuko baliabideak erabiltzea...

Gaur egungo gizartean, moda ere ziztu bizian doa. Finlandiarraren izaerak gauzak beste modu batean egiteko esaten zion: “2004. urtean, Gipuzkoako Foru Aldundian Slow Fashion erregistratu nuen, eta Wikipedian 2007. urtean Londresko diseinu eskola batean sortu zela jartzen du... Esan dudana bezala, hainbat lekutan garatu zen momentu berean”.

Berak dioenez, zortea izan zuen: “Garai hartan, Artelekun bulegoa izan nuen, eta oso bizirik zegoen, lagun asko egin nituen...”. Finlandiarrak primeran hitz egiten du euskaraz, eta, etorri baino lehen, euskal kulturari buruz zerbait bazekiela esan digu. “Argi neukan euskara ikasi nahi nuela, kulturaren oinarria delako”, aitortu digu. Suomitarren hizkuntza ere aurre-indoeuroparra dela kontatu digu, euskara bezala, eta horrek ere lagundu omen dio errealitatea ulertzen.

Nork esan du?

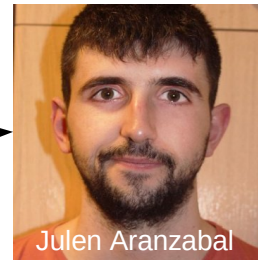
Entzun hiru laguni egindako elkarrizketa eta esan beheko esaldiak norenak diren.

Nahiago du sukaldean azkar aritu,
eta lehenbailehen jaten hasi.

Teknologiarengatik bizi gara hain
azkar, baina gizarteak ere badu
zerikusia.

Badaki zer den slow
mugimendua.

Ez daki zergatik egiten dugun
dena hain azkar.

Transkripzioa

Ikusi bideoa

Zer da Slow mugimendua?

TYTTI THUSBERG: Slow mugimendua niretzat ez da gauza berria, zeren ia txikitatik birziklatutako materialekin ibili nintzen, eta, bueno, gero mugimendu hori sortu zen, baina, beraz, ez da ezer (ez) berria, eta bueno, jarraitzailea naiz zeren naturalki gauza hori sortu zait nire ibilbidean, bai ikasketetan, bai nire bizitzeko moduan. Eta hori da.

Zergatik aukeratu duzu Slow mugimendua?

TYTTI THUSBERG: Ba bueno ja nire ikasketetan, orain dela 25 urte, birziklatutako materialak erabili nituen eta bueno... Esan nizun bezala, gero, mugimendu bat sortu zen. Lehen, zen mugimendu ekologista, eta gero Slow Fashion izena jarri zuten. Baina aipatzeko, nik 2004an egin nuen proiektu bat Slow Fashion izenarekin. Proiektu artistikoa zen, baina proiektu horren oinarriak ziren Slow Fashion-en oinarriak, eta ofizialki 2007an sortu zen Ingalaterran diseinu eskola batean. Baina bueno, ba hori ez kasualitatea zeren askotan gertatzen da munduko leku ezberdinetan. Jendea pentsatzen ari da gauza berdina eta bueno, horrelaxe mugimenduak sortzen dira.

Zein bilakaera izan du?

TYTTI THUSBERG: Azken bost urteetan igoera asko (handia) ikusi dut. Eta badaude plataforma ezberdinak, eta sare sozialetan, bereziki, asko mugitzen ari da. Eta bueno, geroz eta gehiago, eta ez bakarrik modan baizik eta beste arloetan.

Nola ikasi duzu euskara?

TYTTI THUSBERG: Ba bueno, orain duela hogeit hamar urte etorri nintzen, eta, bueno, banekien euskal kulturari buruz pixka bat, zeren nire osaba hemen bizi zen. Eta, bueno, ja hasieratik garbi neukan euskara ikasi nahi detelako (dudalako) zeren kulturaren zati handi-handia da; kulturaren oinarria da. Eta, bueno, hori da. Eta beste aldetik ni finlandiarra naiz, suomitarra, eta nire hizkuntza aurre-europarra da. Orduan, badakit zer da (den) hizkuntz txiki batekin bizitzea eta nolakoa da. Eta guri beti erakutsi ziguten gure hizkuntza da baloratzea (baloratzen) eta gure kultura ba hori, baloratzea (baloratzen).

Ba hasieran, euskaltegi batera joan nintzen baina bakarrik urte eta erdi. Oso gauza, ba ez dakit, oso oinarritzko gauzak ikasi nituen: "ireki-itxi, hartu-eman...", horietako gauzak. Baina gero, nire kabuz ikasi dut, eta egia esateko oso gutxi ikasi dut. Ia-ia dena bakarrik entzuten eta irakurtzen edo jendearekin hitz egiten. Eta hori bai, garrantzitsua da pertsonekin hitz egitea.

Transkripzioa

Nork esan du?

1. IRITZIA: NEREA IGLESIAS

ESATARIA: Badakizu zer den Slow mugimendua? Zer dela esango zenuke?

NEREA IGLESIAS: Ba duela hamar minutu neskato batek kontatu dit zer dan (den) Slow mugimendua, eta, esan didanez, da bizitzan, beno, gaur egungo gizartean dana (dena) oso azkar egiten dugula, orduan ba da justu kontrako mugimendua, esaten dauena (duena) ba gauzak motelago egin behar direla, ez? Bere neurrian eta ez azkarregi gure gizarteak askotan agintzen duen moduan.

ESATARIA: Gaur egungo gizartean dena azkar egin nahi dugu, zergatik dela uste duzu?

NEREA IGLESIAS: Teknologiengatik, nik uste eragin handia daukatela gure erritmo maila horren areagotzean.

ESATARIA: Zuk jateko zerbait prestatzean, lasai egitea nahiago duzu edo ahal duzun azkarren, zergatik?

NEREA IGLESIAS: Gustatzen zait motel aritzea, baina askotan erlojuaren tik-taka eta gauza gehiago egiteko nahi hori, askotan ba, azkar egitera bultzatzen nau, baina egitan (benetan) gustatzen zait gauzak lasai joatea, gozatzen eta horrela.

2. IRITZIA: JULEN ARANZABAL

ESATARIA: Badakizu zer den Slow mugimendua? Zer dela esango zenuke?

JULEN ARANZABAL: Ez, ez dakit eta uste det dela zerbait oso motela, baina ez dakit esaten.

ESATARIA: Gaur egungo gizartean dena azkar egin nahi dugu, zergatik dela uste duzu?

JULEN ARANZABAL: Nik uste det teknologiaren garapenarengatik dela, eta soziedadeak (gizarteak) hori bultzatzen duelako.

ESATARIA: Zuk jateko zerbait prestatzean, lasai egitea nahiago duzu edo ahal duzun azkarrena, zergatik?

JULEN ARANZABAL: Jateko denbora baldin badaukat nahiago det poliki prestatu, eta goxo, bestela azkar.

3. IRITZIA: ARITZ ANDONEGI

ESATARIA: Badakizu zer den Slow mugimendua? Zer dela esango zenuke?

ARITZ ANDONEGI: Egia esan, ez dakit zer nahi duen esan, baina, Slow ingelesez motel dela jakinda, abiadurarekin zer ikusia duela esango nuke.

ESATARIA: Gaur egungo gizartean dena azkar egin nahi dugu, zergatik dela uste duzu?

ARITZ ANDONEGI: Uf, ez nuke jakingo zer esan horrerri galderiari (galdera horri).

ESATARIA: Zuk jateko zerbait prestatzean, lasai egitea nahiago duzu edo ahal duzun azkarren, zergatik?

ARITZ ANDONEGI: Ba nahiago dut arin presta, holan (horrela) jatekoa lehenbailehen mahai gainean edukitzeko.